

ENSV
Riiklik Avalik
Raamatukogu

SP. 4497

Soja ja Ühendatud Riikide
Raamatukogu
№ 44544

EESTI SPORDILEHT

G
MAM
BER
6

KEHAKULTUURI SIHTKAPITALI VALITSUSE * EESTI SPORDI KESKLIIDU
* JA * ÜLERIIKLISE VÕIMLEMISÕPETAJATE SELTSI HÄÄLEKANDJA *

Toimetuse ja talituse: Tallinn, Vene tänn. 11-a, kr. 10. Postkast 70. Telefon 9-28. ☒ Tellimise hind: aasta peale 7 krooni, kuus 60 senti.
Eesti Spordileht ilmub igal reedel.

IX. aastakäik.

Neljapäeval, 5. jaanuaril 1928. a.

IX. aastakäik.

Gladiatorite hülgapäevade eel.

Olümpiaadi vastu valmistajaid ootavad ainult võidud. Tegelikult elu seisukohalt ei ole spordis kaotusi.

Midagi ei ole uut päikese all. Inimese kihud ja kired püsivad samadena ürgaegadest, kuigi olud ja ümbrus muutuvad, ka maitset ja moed, kuid üle aegade jõutakse jälle tagasi endistele seisukohtadele — ringkäigus muidugi kogemustega rikastunult, vaatelt avardunult ja elamustelt süvenenult. Ka spordis.

On pilk pöördud jälle olümpia areenile, kuhu kogu tsiviliseeritud maailm oma tugevamad, väledamad ja tulisemad mehed kokku saadab võistlemiseks vaimlise ja kehalise paremuse pärast, nagu üle 2000 aasta tagasigi. Keeb jälle kihav elu kõigis gümnaasiumides, kus olümpiasse minevatele meestele hellanodiikide juhatusel viimast lihvi antakse.

Algav aasta on olümpiaaasta, meeliterutav kogu maailma tormi- ja tungiaastates noortele, kes unistavad kuulsusest pihude sügeledes vägitegude järele ja kas või elu annaksid olümpia loorberipärja eest. See on suur kangelasmeele ja taltsutamatu tegudeiha sümfonia, mis põleb olümpiaadi ümber, prometeuslik igavene mehe hingeilud loidang, materiaalselt tulutu ja praktiliste sihtideta, kuid hingi karastav ja kuldav, mis elule ta edasiviijaid teguinimesi ja elugladiatoreid annab.

Meie ajajärgu olümpiasport on veel noor, veel ei ole jõudnud olümpia-mängude pärjakandjad meil töö- ja vaimuelu latvadeni tõusta kui Plato, Sokrates ja teised helleenide staadionide titaanid, kuid nad tulevad, — nii tõesti, kui püha olümpiatuli veel noorte hingedes põleb.

Uude aastasse astume olümpiamängude ja võiduiha tähe all, mis

Muistne kreeka gladiator.

tud meetrid, need kustuvad ja ületatakse järgmistel mängudel teiste poolt, vaid tähtis on meie võiduiha, tung parema ja kaunima järele, mis kord meis põlema süütudes enam ei kustu ega mustu, vaid spordiväljadelt meiega ühes ka tegelikku ellu kandub ja suurt hoogu ning vaimustust ka seltskondlikku ja riiklikku ellu võib tuua, kus seda enam kui vajatakse.

Kui meie sarnaselt vaatekohalt eelseisvasse olümpiaadi ja selle ettevalmistustesse suhtume, siis ei suuda meid heidutada ühegi ameeriklase ega indiaanlase imesaavutused, siis ei saa tõustagi meie peas mõte — mis meie ilmaaegu jändame, ega meie seal ikka midagi võida, teistel on paremad ettevalmistustingimused jne. Ei, sarnase mõtte matame kohe! Meie paneme oma parema tahtmise ja ausama püüde välja, kui meie võidame, on hea, kui meie ei võida, on ka hea. Palju enam kaaluvad igatahes need hingelised, moraalsed väärtused, mis meie treeningu abil oma olemise raudvaraks korjame, kui need hõbedast ja pronksist rattakesed, mida meile papist karbikeskes kätte ulatatakse. Meie ei eita nende väärtust, meie hindame neid kui püüete mälestusmärke kõrgelt, kuid meie ei lasku ka nende väiklasteks ahnitsejateks ja kadedateks kollektsionäärideks. Paneme välja, mis suudame, ja kui meid keegi üle trumpab,

peavad meid kaugemale kandma arsurume talle kätt. Hindame sporti ja võitlikku elu perspektiivilt! Selles mõttes olgu tervitatud kõik olümpia lipu alla kogujad, tulised ja tungalhingelised gladiatorid. Ründame taganematult — meie võidud on tuluks meile kõigile, rahvale ja kodumaale!

Kuidas valmivad meie olümpiaamehed.

Jooni ettevalmistusfööst. Väljavaateid saadetakse meeste kohta.

Aasta vahetusega seisame otsekohe juba olümpiaadi ees. Kuu aja pärast puhkevad üleilmlikud suurvõistlused talvemängude näol ja nende möödudes algab varsti suurvõistluste tsükl. Nüüd on tarvis täie objektiivsusega seisukorda hinnata, selget pilku lasta üle võimaluste ja tarviduste libiseda. Järelejäanud kuudega ei sünni enam imesid — mis on, see jääb, taevast midagi ei kuku. Vaja osata ainult kõige otstarbekohasemalt meil olemasolevat kasutada — see võiks meie deviisi olla algaval aastal.

Tegelikkude saavutuste mõttes ei ole meil eelolevatelt võistlustelt nende ülitugeva konkurentsi tõttu vist liig suurt edu oodata, kuid, nagu teisel tähendatud, ei ole olümpiaadi ettevalmistused ja võistlused ka eestlaste võitude täielikul puudumisel meist tulutulud möödunud, meisse on ikkagi midagi jäänud ja see meisse jäänu on tähtsam, kaaluvam veel kõigist välisest mälestusmärkidest, mis ülikiirelt koi ja rooste kätetööle alluvad. Oma edus ja töö otstarbekohasuses peame meie kindlad olema igal juhul.

Kaugele oleme aga meie praeguseks oma tööga jõudnud ja mis meil selles töös lähematel päevadel ees seisab, seda ei oleks vist üleliigne nüüd aasta vahetusel puudutada. Pealegi on meil just neil päevil otsusi vastu võetud, korraldusi tehtud, mil oma laiem tähtsus ei puudu.

Meie olümpia ettevalmistus on püüdnud seni kahte sihti taotleda: 1. olümpiaadile sõitvaid atleete ette valmistada ja 2. üldist sportlaspere tasapinda tõsta. Ettevalmistustöö tegelikku käiku juhtis spordi keskliit, andes oma otsusi heakskiitmiseks olümpia komiteele. Üksikute ettevalmistusalade juhtidena on seisnud hooldajad ja treenerid. Hooldajad moodustavad hooldajatekogu, kes kõiki ettevalmistusküsimusi läbi kaalub ja spordi keskliidule kinnitamiseks esitab.

Rahalist toetust olümpia ettevalmistuste läbiviimiseks sai spordi keskliit olümpia komiteelt (loterii summad) ja kehakultuuri sihtkapitali valitsuselt. Eelmiselt saadud summad läksid otsekohe olümpia atleetide ettevalmistamiseks, kehakultuuri sihtkapitali summad kursuste korraldamise näol üldise tasapinna tõstmiseks. Kehakultuuri inspektori ametisse seadmisega 1. oktoobrist l. a. läksid sihtkapitali summad selle käsutusse, millega üldise tasapinna tõstmiseks tehtav töö spordi keskliidult ja alade hooldajatelt ära langes.

Hiljuti peetud hooldajate koosolek kiitis selle vaate heaks ja otsustas 1. jaanuarist s. a. alates ainult otsekohe olümpia atleetide ettevalmistusega piirduda. Väljavaadete ja võimaluste pildi skitseerimisel jõuti otsusele, et siin töö ulatuses ka paratamatuid kokkutõmbeid tuleb teha. Seda põhjustab üheltpoolt meie aineiline seisukord, kuna teiselt poolt treening ja katsevõistlused mõndagi on selgitanud. Ei ole huvitusetä tähendada, et meie olümpiafond praegu ainult 1 miljon marka suur on, millega peab suudetama ettevalmistus lõpule viia ja ka St. Moritzis ja Amsterdamis käia. Ühe atleedi olümpiaadile saatmist

arvestatakse 70.000 marka maksma minevat. Olevast summast ei taha seega ikkagi kuidagi jätkuda. Tuleb raha juure otsida. Kohasemaks võimaluseks peetakse uue 5-miljonilise loterii korraldamist. Loteriisid on aga sarnane saba juba ootamas, et olümpia loterii ei taha kuidagi jaole tulla. Teemandi valitsuse ajal esitati vabariigi valitsusele palve, olümpia loteriid lubada kohe, väljaspool järjekorda, korraldada, kuid see palve jäeti tähelepanemata. Uue valitsusele mõeldakse nüüd palve uuesti esitada.

Kuigi sealt loterii luba peaks tulema, on selge, et raha kulutamise peab äärmiselt ettevaatlik olema. Sellega arvestas ka olümpia hooldajate kogu oma hiljutisel nõupidamisel, kus koos olid: Tõnson (spordi keskliidu esindaja), Villemson (kergejõust. hooldaja), Lugenberg (jalgpalli hooldaja), Saulmann (maadluse hooldaja), Lepp (poksi hooldaja) ja Tammer (tõstmise hooldaja).

Nõupidamisel selgus, et jalgpalli talvetreningut ei saa praeguse seisukorra tõttu ette võtta, kuna lisaks eelmised jalgpalli talvitreningudki on väga väheseid tagajärgi annud. Jalgpallimeeste ettevalmistus jääb iga seltsi eraasjaks. Juhusel, kui Eesti rahvusmeeskond kevadel peaks lubavaid tagajärgi näitama, püütakse teda Amsterdamis saata. Raskusi teeb sellekski aineiline külg, kuna jalgpallimeeskonna reisikulu ligikaudu samapalju maksma läheb, kui teistel kõigil see kokku. Kui jalgpallimeeskonna Amsterdamis saatmine võimatuks peaks osutama, kavatsetakse sinna ikkagi saata paar vanemat, arenenumat mängijat kogemuste korjamiseks, kel hiljem väljavaateid peaks olema treenerina tegutsemiseks. Nii toimisid ka soomlased Pariisi olümpiaadi puhul oma jalgpallimeestega.

Hooldajate kogu pidas tarvilikuks Eesti esinemise olümpiaadil järgmises ulatuses: 5—6 maadlejat, 4—5 tõstjat, 2 poksijat ja 4 kergesportlast, 1—2 kiiruisutajat ja 2—3 jalgpallimeest. Esitaja tuleks olümpia komitee poolt, kuna erialadel esineks Eesti poolt 3 kohtunikku. Eesti olümpia meeskond tõuseks seega kuni 26 meheni ehk ühes jalgpalli komandoga kuni 38 meheni.

Treeningut otsustati alates 1. jaanuarist võimaldada: maadluses — 6 esindajat, 6 reservi; tõstmises — 5 esindajat, 1 reserv; poksis — 8 esindajat, 8 reservi; kergejõustikus — 9 esindajat, 5 reservi, kergejõustiku Tartu grupis — 9 esindajat, kiiruisutamises — 3 esindajat. Esindajatele võimaldatakse ka olümpiafondi kulul sauna ja massaashi, kuna reservidele seda spordiseltsid peavad pakkuma.

Treeningu sünniks peajoontes järgmiselt: maadluses — 2 korda nädalas matitrening, 1 kord võimlemine; tõstmine — 2 korda nädalas tõsteharjutused, 1 kord võimlemine; kergejõustik — 2 korda nädalas sihtvõimlemist, 1 kord stiiliharjutusi, 1 kord käiku; poks — 2 korda nädalas.

Esindajate gruppidesse kuuluvate meestena oleksid esialgu mõeldud: maadluses — Pütsep, Väli, Käpp, Kusnets, Loo ja O. Pohla; tõstmises — Kask, Teitelbaum, Neuland, Kukk, Luiga, Luhaäär; poksis

— Jann, A. Luts, Viikberg, Maasik, Palm, Kuura, Kuuskmann, Tender; kõrgejõustikus — Suuk, Liinat, Neumann, Palmberg, Tiisfeldt, Beldsinski, K. Laurson, Kalkun, Ertis; kergej. Tartu grupis — Feldmann, Labent, Kitsing, Schütz, Korol, Mahl, Järvits, Roht, Reisner; uisutamises — Burmeister, Mitt, Martin.

Kergesportlaste olümpia ettevalmistuse kohta seletas meile kehalise kasvatuse inspektor E. Idla, kes on ühtlasi ka kergejõustiku treeneriks olümpiaadi vastu, järgmist:

Juhin teist aastat kergesportlaste olümpia ettevalmistust Eestis. Tänavu seda just laiemas mõttes. Minu töö on esimene katse, kus eestlane oma jõuga püüab eestlasi olümpiaadiks ette valmistada.

Minu tänavune töö kergesportlastega erineb sootuks läinud aastast. Kuna see siis oli emotsioonivõimlemine, on ta nüüd spetsialiseeritud töö. Olümpia ettevalmistusel on kahesuguseid põhimõtteid, erinevalt põhja- ja lõunarahvastele. Näiteks lähivad Waitzeri ja Kreigsmani meetodid täiesti lahku. Kuna Waitzer pöörab peatähelepanu talvisele jõukogumisele, võtab Kreigsman käiguharjutustega kaalu maha. Mina püüan siin teatud keskteeid käia, valides kumbaltki seda, mis meile sobib, mis meie tõi kohane ja iseloomujoontele vastab. Minu treeningumeetod on seega kesktee Waitzeri ja Kreigsmani vahel. Püsin nendega kirjavahetuses ja jälgin nende tegevust.

Kergesportlased saavad oma viimase liivi meil suvel, milleks eriti on mõeldud 3-nädalalist internaadiaega kasutada. Saksalased interneerivad oma kergesportlased vist juba 27. juunil.

Tartus käis seni nii üld- kui erigrupis üldvõimlemine. Nüüd esitan spordi keskliidule heakskiitmiseks erilise treeningukava ka Tartu ja Narva kohta. Narvas pean ma silmas eriti sealseid naissportlasi, kes väga lootustandvad on. Kuna nais-sport on seni Eestis vaeseks lapseks olnud, peab püüdma nüüd veel viimasel momendil midagi heaks teha. Otse haruldaselt võimas on neiu Einstein Narvas, kel minu arvates kerge vaev oleks niihästi naiste kaugus- kui ka kõrgushüppe ilmerekordi ületada. Hüpel 5.06 läinud suvel, mis uus Eesti rekord, ei tulnud neiu Einsteinil hoog välja ja ta jäi hüppelaua ees peaaegu seisma. Kui hüpe tal eeloleval suvel pool meetrit kaugemale kandub, ei tule sugugi imestada.

Töö juhatamiseks kohtadel on mul abilisteks Narvas naistele pr. Kütt ja meestele Topmann, Tartus spordiõpetaja Kalamees.

Üldiselt peab tähendama, et harjutajad seni väga innukalt on koos käinud. Tunduvat paranemist füüsilises konditsioonis on pea kõigi juures märgata. Tallinna meeste kohta pean tähendama, et Suuk on näit. tublisti kiirust juure võtnud, Beldsinski paenduvust, Tiisfeldt jõudu ja paenduvust, Ertis on stiililiselt paranenud, ei hüple enam, käib jõuga ratsionaalsemalt ümber. Peab aga kahjuks tähendama, et kergesportlane, kellest kõige enam loota oleks — K. Laurson, kõige korratumalt harjutamas käib. Ometigi on tal sarnaseid füüsilisi puudusi, mille parandamiseta ta suursaavutusteni ei jõua.

Peale otsekohe treeningu saavad kergesportlased kasutada tasuta sauna ja massaashi. Lähemal ajal hakkame meie katseid tegema ka kõrguspäikse andmisega meestele, mille saavutamiseks praegu läbi-rääkimised käimas.

Kõvera kepi niiduväljalt.

Rikkalikust talvest hoolimata sport kängus. Ka jääpall ei ole veel endist kõrgust saavutanud.

Tänavune tali on haruldaset soodus spordiks, varane, lumerohke, võrdlemisi ühetasane ja mitte väga käre. Kuid meie talisport on siiski visa hoogu võtma. Suusavõistlusi ei ole meil veel ühtki peetud, kiiruisutamises jõuti esimesed seesugused seljataha jätta, veidi elavust on näidatud vast ainult jääpallis, kuid sealgi jätab nii mängude tagapind kui ka publiku osavõtt palju soovida. Rahvast käib meil jääpallivõistlustel armetult, — tõsi, seal pole küll seni olnud ka veel midagi eriti vaatamisväärset.

Mis mängusse puutub, siis peab otsekoheselt tähendama, et varematal aastatel on paremat näha olnud. Ka läinudaastane tasapind ei ole veel praegu saavutatud.

Meeskondadest kannatab eriti meister — Tallinna tennishokkeiklubi alavormi. Koosmäng ei sobi tal veel mõhkugi. Kalevi alati habras kaitse on Saare ja Stunde puudumisel õige vesisemaks jäänud. Sport ainult näib enam-vähem endisel tasapinnal seisvat, kuigi tema just kõige rohkem mehi on vahetanud ja praegu enam Saulmanni, Silbergi, Üprausi, Burmeistrit, Gerasimovi jne. oma koosseisu ei loe. Uued vähetuntud mehed aga täidavad nende aset rahuldavalt ja teistest meeskondadest üle ulatav treeningu intensiivsus näib talle tarviliku läbilöövuse andvat.

Tänavuse jääpallihooja senised saavutused on olnud: 11. detsembril: Sport-Hokkeiklubi 5:2 (3:1), 18. detsembril: Sport-Kalev 5:3 (2:2), 26. detsembril: Sport-väikeseltside koondus 13:2 (6:2), 27. detsembril: Kalev-Hokeiklubi 8:5

(3:2), 1. jaanuaril: Sport-väikeseltside koondus 10:1.

Nagu näha, on Sport intensiivse treeningu kõrval ka suurt võistlusinnu näidanud ja kõige rohkem suutnud kogemusi ammutada, mis ta mängu kõige stabiilsemaks teeb. Eriti suurt kõikumust näitab Kalev, kus kohati juhtuvate finesside ja vaimukuse kõrval ääretu lohakus ja labalus esile tikub. Võtavad näit. heast peast kuus meest reastikku ja taovad kõik veevast pallist üksteise järele mööda, või jooksevad hunnikus kusagile korni nurga kokku jättes väravaaluse lagedaks. Klubi kannatab ilmselt dribbeldamispahe ja „tähtede“ individuaalse liigpüüdmise all, alates backidest ja lõpetades forvarditega. Ei ole haruldane, et Sauer püüab vastase värava alla dribbeldada, kuid seal samas vihastab ja oma värava all käed puusas pealtvaatajaks jääb. Kui klubi asja tõsisemalt ei võta, on väga kaheldav, kas ta oma tiitlit tänavu kaitsta suudab.

Seni peetud mängudest tuleb kõige huviküllasemaks pidada Kalev-Spordi kohtamist, mis tükati päris kaasakiskuv oli. Alguses domineeris Kalev tublisti, kuid väravad kippusid ikka Spordi kasuks langema, lõpuks aga pani Sport ennast oma füüsilise üleolekuga maksma.

Kalev-Hokkeiklubi ja Sport-Hokkeiklubi võistlused olid tasapinnalt juba aste madalamal, nii tempo kui ka individuaalsete saavutuste suhtes. Spordi ja väikeseltside kohtamisel aga juba teiseklassilised, mis näitavad, et ka hea meeskond nõrga vastase mõju alla langeb. Väikeseltside ridades on muide jõude, kes mõne aasta jooksul võivad endid samuti maksma panna nagu jalgpalliski.

Lugejatele.

E. Spordileht algab oma üheksandat aastakäiku viimase nelja aasta jooksul kindlaks kujunenud sisu ja kaustaga. Toimetus ei sea omale eeloleva aasta kohta liig roosilisi perspektiive, kuid püüab kõik teha, et oma lugejaid rahuldada nii informatsiooni, õpetliku sisu kui ka pildimaterjali suhtes.

Vast alustatud aasta tohiks siiski välja paistvam olla eelmistest, kuna eel seisab Amsterdami olümpiaad ühes St. Moritzi talimängudega, mis omastkohast üldise spordielu rikastamise juures ka E. Spordilehele rohkesti huvitavat materjali peaks andma. Seepuhul võime kinnitada, et E. Spordilehe toimetus nendele kahele sündmusele kõige suuremat tähelepanu pühendab ja oma maksimaalsete võimatuste piirides lugejaskonda teenida püüab. Julgeme kinnitada võivat, et olümpia suur-sündmuste täielik ülevaade ja hinnang Eestis ainult E. Spordilehes aset leiab.

Sellele aegsasti tähelepanu juhtida arvab toimetus oma kohuseks olevat, et lugejad kindla teadmisega võiksid ta peale lootma jääda.

E. Spordileht jääb ka käesoleval aastal ühtlasi võimlemisõpetajate häälekandjaks, andes ruumi kooli kehalist kasvatust käsitlevale osale, mida meie õpetajaskond elavalt kasutama peaks.

Et iga lugeja omale järjekindlat E. Spordilehe lugemist garanteerida võiks. on kõige parem, kui ta kohe aasta algusest enesele E. Spordilehe tellib, siis on ta kindel, et E. Spordileht talle iga nädal kogu maailma spordielu huvitavamad sündmused ja erutavamad küsimused kui peo peale laob.

Ainult siis saate teie ennast sportlaseks või spordipooldajaks nimetada, kui teile kõik spordielu küsimused lähedalt tuttavad on. Seda võimaldab aga ainult E. Spordileht. Seepärast rutake E. Spordilehe tellimisega!

Toimetus.

Tõstjate olümpialootused suurenevad.

Üle kahe aasta jälle ilmarekord. Kolm Eesti rekordi.

17. detsembril peeti Kalevi võimlas olümpia katsevõistlusi maadluses ja tõstmises, kus eriti tõstjate saavutused suurt tähelepanu äratasid. Suurvormi näitas A. Luhaäär, kel tõsine rekordiõgimise apetiit oli ja iga ettevõetud tõstega kas Eesti rekordi purustas või sellele äärmiselt lähedale jõudis.

Ta vorm, mida kõigiti küll paljulubavaks peeti, ületas ka optimistide ootused. See oli harvanähtav või isegi nägematu meil. Kolmevõistluse kogusumma 350 kg. ja viievõistluse kogusumma 542,5 kg. annavad ennast kõrvutada maailma kõige paremate saavutustega.

Vasakuga rebimises õnnestus A. Luhaääril püstitada 90 kg-ga uut maailmarekordi. Endine seis is schveitslase Hünenbergeri nimel 87,5 kg. Luhaäär hakkas vasakuga rebima 75 kg-st, mis alles teise katsega pidama jäi. 80 ja 85 kg. läksid esimesest korrast. Ilmarekordiline raskus tarvitas enne kolm korda kergitamist, kui ta kindlalt käele jäi. Siis fikseeris Luhaäär ta õlekõrre kergusega vähese pealtvaatajaskonna tormilise aplausi all.

Paremaga tõukes saavutas Luhaäär 102,5 kg. ja kahega rebimises 115 kg., mis

mõlemad uued Eesti rekordid, nagu endastmõistetavalt seda ka ilmarekord on. Ka kahega surumises ja kahega tõukes püüdis Luhaäär Eesti rekorde 100 ja 145 kg. peale parandada, kuid see ei õnnestunud, kuigi palju ka ei puudunud.

Teistest tõstjatest näitas keskkalu Kukkk paremat edu, kes toreda kolmevõistluse kogusummani 317,5 kg. välja jõudis. Luiga, kes hiljuti haiguse läbi põdes, ei ole veel oma kõrgema tasapinnani jõudnud. Suurte sammudega edeneb ka kergekaalu Teitelbaum.

Väga lubav mees oli viljandlane Lomper poolraskekaalus oma kolossaalse jõu, kuid tehnika täieliku puudumise juures. Ta surus 90 kg. imekergelt, ka 95 läks üles, kuid ei leidnud kohtunikkude poolt heakskiitmist. Kindel on, et Eestis nii head surujat ei ole olnud, kui seda Lomperi andmed näitavad.

Võistluste üldised tagajärjed olid:

Raskekaal — 1. Luhaäär, Sport, 350 kg. (kahega rebimine 115 kg., kahega surumine 95 kg., kahega tõuge 140 kg.).

Poolraskekaal — 1. Luiga, Kalev, 310 kg. (95—85—130); 2. Adamson,

Sindi Kalju, 292,5 kg. (92,5—80—120); 3. Mändmets, Sport, 292,5 kg. (95—80—117,5); 4. Lomper, Viljandi Tulevik, 285 kg. (85—90—110).

Keskekaal — 1. Kukkk, Tartu Kalev, 312,5 kg., väljaspool võistlust 317,5 kg. (95—92,5—125, välj. v. 130); 2. Mäll, Kalev, 262,5 kg. (77,5—77,5—107,5).

Kergekaal — 1. Teitelbaum, Sport, 272,5 kg. (82,5—80—110); 2. Puskar, Sport, 260 kg. (77,5—77,5—105).

Sulgkaal — 1. Miller, Tartu Kalev, 227,5 kg. (67,5—65—95); 2. Neumann, Kalev, 200 kg. (62,5—60—77,5).

Mitte 8.15 vaid 6.94.

Hiljuti levines ajalehtedes sensatsiooniline teade, et lõuna-aafriklane Atkinson, kes Pariisi olümpiaadil tõkkejooksus teiseks tuli, Durbanis olevat 8.15 mtr kaugust hüpanud, mis uus hiilgav ilmarekord. Nagu nüüd selgub, olevat siin lihtsalt telegrammi veaga tegemist — Atkinson ei olevat Durbanis hüpanud mitte 26 jalga 9 tolli (8.15), vaid 22 jalga 9 tolli (6.94).

Otto Polasek, Viin,

end. euroopameister kiirusutamises, kes ainsa kesk-eurooplasena on olümpiaadil kardetav põhjamaalastele.

Olümpiaadi ümber.

Mida teevad teised riigid.

— Väljavaateid võitudeks. Sakslased teevad teatavasti mesilase usinusega ja suure vaimustusega tööd Amsterdami olümpiaadi vastu, tahtes seal rahvuste poolest esimeseks tulla. Sarnast soovi peab Rootsi Idrottsbladet kergemeelsuseks, sakslased võivad paremal juhtumisel ainult 4—7 alal esimese kuue hulka pääseda kergejõustikus, kus juures nad ka täielikult ilma esimese auhinnata võivad jääda. 100 mtr. on sakslaste suurim lootus, kuid erapooletult otsustades peaks selle ameeriklane Borah võitma. Kolme auhinnasaaja hulgas peaks olema kaks ameeriklast ja üks sakslane.

200 mtris võivad sakslased õnne tänanda kolmanda koha eest. 400 mtr. on duell ameeriklaste ja inglase Lowe vahel, kus juures viimane võib Liddelli vägitegu korjata.

Keskmaades kahanevad sakslaste lootused Peltzeri praegu pooleli oleva maailmareisi tõttu. Kuna ameeriklased sel alal võrdlemisi nõrgad, võib võitjate järjekord kujuneda: Lowe, Peltzer, Séra Martin. Sakslase trumbiks on tugev lõpuspurt, kuid lugu võib ka nii juhtuda, et see sugugi maksvusele ei pääse.

1500 mtr. võib hea õnnega Peltzerile langeda, kuid ei tule unustada, et Nurmi temast täie vormi juures ikka kaugelt üle on. Berliinis tuli Peltzeril jooksta ainult Nurmi ja Vide vastu, kuid Amsterdamis on vähemalt 10 ühetugevust meest sel alal koos.

Pikkadel maadel domineerivad soomlased ja rootslased Nurmi, Ritola, Matilaise,

Öhrni, Vide, Eklöfi ja Stenfelti näol. Sakslastel ei ole siin sõnagi kaasa rääkida.

Tõkkejooksudes on ameeriklased favoriidid. Eurooplastest on rootslastel ja inglastel parimad schansid. Trossbach ei suuda 110 mtr. midagi teha ja Peltzerit ei pane sakslased 400 mtr-isse arvatavasti taktiistelgi põhjustel välja.

Kõrgushüppes domineerivad ameeriklased, eurooplastest võivad finaali pääseda ungarlased, rootslased ja norralased. Teivashüpe on ameeriklaste kindel saak, konkureerida suudab nendega ainult taanlane Henry Petersen.

Kaugushüppes on sakslastel siiski väljavaateid. Nende Dobermann hüppas 7.53. Kuid sarnaseid ameeriklasi on rida ja Rootsi Hallberg ja Svensson ei ole temast nõrgemad, samuti hollandlased Peters ja Boer. Kui Dobermann 7.40 peale kindel oleks, võiks ta esimese kuue hulka tulla.

Visketes ei ole Saksal midagi teha. Vasaraheide on Ameerika ja Rootsi duell, kusjuures ka inglase Nokesi ei tohi unustada. Kuulis domineerivad ameeriklased soomlaste ja rootslastega. Kettaheitel võib Hoffmeister õnneviskega midagi teha, kuid kuidagi ei saa kindel olla, et tal see õnneviske just Amsterdamis tuleb. Palju kindlamad on soomlased, ameeriklased ja ungarlased.

Odaviskes on ennustatav võitja Penttilä, kindel teine Lindström. Schlokati võib ühes Szepesi, Sunde ja soomlastega kolmandale kohale pretendeerida.

4×100 mtr. võib kõige hõlpsamini sakslastele võidu ameeriklaste üle hea teavahetuse tõttu tuua. 4×400 mtr-is

võib Saksa Ameerika ja Inglise järele kolmandaks tulla.

— Ameerika treenerid olümpiaadi vastu on: kergejõustiku ülemtreener — Lawson-Robertson, alamtreenerid — Christie, Cromwell, Comstock, Schults, Wefers, Magee ja Hillman; ujumise ülemtreener: Bill Bachrach, alamtreenerid — L. de Handley (naistele), E. Brandsten (vettehüpped), McGillivray (vesipall).

— 1000 norralast sõidavad reisijate aurikul Arabic Amsterdami olümpiamängusid jälgima.

— Nõukogude Vene, kes Amsterdami olümpiaadist osa ei võta, kavatses 12.—22. augustini 1928. a. Moskvas töölissportlaste olümpiaadi korraldada, millele loodetakse 600 välismaa töölissportlase ilmutist.

— Saksa esineb olümpiaadil üldse 316 võistlejaga. Sinna kuulub: 26 jalgpallimeest, 26 hokkeimängijat, 84 kergesportlast, 20 maadlejat ja tõstjat, 16 vehklejat, 5 modern viievõistlejat, 14 rattasõitjat, 45 ujajat, 15 purjetajat, 27 aerutajat, 28 turnijat, 13 poksijat, 13 ratsutajat, 2 arsti, 2 kokka, peale selle massöörid, esitajad ja kohtunikud. 2000 pealtvaatajat on omale juba pääsetähed staadioni lunastanud ning kohad võorastemajadesse ja erarongidesse kinni pannud.

— Tshiili saadab Amsterdami 65 võistlejat: 16 jalgpallimeest, 8 rattasõitjat, 7 vehklejat, 6 turnijat, 6 poksijat, 5 ujajat, 4 sõudjat ja 5 ratsutajat.

— Ameerika kulutab osavõtu peale Amsterdami olümpiaadist 500.000 dollarit, s. o. ligi 2 miljonit Ekr.

— Türgi olümpiaadile sõitev jalgpallimeeskond tuleb märtsi lõpul Prahasse, et seal lihvi omandamiseks viie nädala kestvusel võistlusi pidada.

— E. Liddell, Pariisi olümpiavõitja, kes praegu misjonärina Hiinas viibib, jooksis seal 100 mtr. 10,8. Ka 200 ja 400 mtr. võitis ta hõlpsasti. Liddell kavatses Amsterdamis uuesti Inglise nimel startida.

— Läti kergesportlaste normid, mis neid Amsterdami sõiduks õigustavad, on sealse liidu poolt järgmistena määratud: 100 mtr. — 10,9; 200 mtr. 22,4; 400 mtr. — 50,0; 800 mtr. — 1.58,0; 1500 mtr. — 4.02,0; 5000 mtr. — 15.20,0; 10.000 mtr. — 32.00,0; 110 mtr. — 15,6; kuul — 14.50; ketas — 44.00; oda — 60.00; kõrgus — 1.85; kaugus — 7.20; teivas — 3.70; kolmik — 14.40; vasar — 45.00; 10-võistlus — 7000.

— Saksa tõstjateks Amsterdami on määratud: raskekaal — Strassberger, poolraskekaal — Vogt, keskekaal — Zinner, kergekaal — Reinfrank. Sulgkaalu esindaja ei ole veel kindel, kuna kaalu küsimus selleks raskusi teeb. Saksa sulgkaalased kaaluvad 62 kg., kuna Amsterdami 60-kilolisi mehi nõuab.

— Uruguay treenerib Amsterdami olümpiaadi vastu oma 30 paremat jalgpallimeest. Uruguay meeskond saabub Euroopasse 4 nädalat enne olümpiaa turniiri algust, et akklimatiseeruda ja mõned võistlused Euroopa tugevamate meeskondade vastu pidada.

— Prantsuse saadikutekoda on Prantsuse meeskonna saatmiseks Amsterdami olümpiaadile määranud 1.500.000 franki. „Journali“ üleskutsel korjati annetuste näol sellele väärtuslik lisa.

St. Moritzi taliolümpiaad.

Võistluskava. Pilk eelmistele suurvõistlustele.

Ski-kjöring St. Moritzis.

St. Moritzi maastikuvaade.

Curlingipartii St. Moritzis.

Laupäeval, 11. veebruaril.

Kell 10 homm.: Mängude pidulik avamine. Esimene hokkeivõistlus.

Peale lõunat: Kaks hokkeivõistlust.

Pühapäeval, 12. veebruaril.

Kell 8 homm.: Suusatamine sõjaväegruppidele.

Kell 9 homm.: 3 hokkeivõistlust.

Peale lõunat: Hobusevõistlused lumel.

Esmaspäeval, 13. veebruaril.

Kella 9—12 e. l.: 500 mtr kiiruisutus; üks või kaks hokkeivõistlust.

Peale lõunat: Üks või kaks hokkeivõistlust. 5000 mtr kiiruisutus.

Teisepäeval, 14. veebruaril.

Kell 8 homm.: 50 km suusatus.

Kell 9—12 homm.: 1500 mtr kiiruisutus. Iluuisutus naistele ja meestele, sundharjutused. Üks või kaks hokkeivõistlust.

Peale lõunat: 10.000 mtr kiiruisutus. Üks või kaks hokkeivõistlust.

Kesknädalal, 15. veebruaril.

Kella 9—12 e. l.: Iluuisutus naistele ja meestele, vabaharjutused. Üks või kaks hokkeivõistlust.

Peale lõunat: Kaks või kolm hokkeivõistlust.

Neljapäeval, 16. veebruaril.

Kella 9—12 e. l.: Skeleton, 3 sõitu. Iluuisutuse järg.

Peale lõunat: Paaris iluuisutus. Bobsleigh, esimene ja teine sõit.

Reedel, 17. veebruaril.

Kell 9 homm.: 18 km suusatus.

Kella 9—12 e. l.: Hokkeivõistluste poolfinaalid.

Peale lõunat: Bobsleigh, kolmas ja neljas sõit.

Laupäeval, 18. veebruaril.

Terve päeva: Suusatus ühes hüpetega.

Pühapäeval, 19. veebruaril.

Enne lõunat: Hokkei, võistlus 3. ja 4. koha peale.

Peale lõunat: Hokkei, lõpuvõistlus. Olümpiaadi lõpupidustus, tagajärgede kuulutamine ja auhindade jagamine.

*

Eelseisvat taliolümpiaadi St. Moritzis märgitakse ofitsiaalselt teisena, kuid juba 1908. a. peeti Londonis esimest sarnase nimega jäävõistluste tsükli. Nende kitsa ulatuse tõttu ei ole Londoni võistlusi siiski taliolümpiaadiks tunnustatud ja esimeseks seesuguseks nimetatakse Chamonix' võist-

lusi 1924. aastal, kus ka suusatus esmakordselt kavas seisis.

Londoni talispordivõistlused korraldati selleks eriliselt ehitatud kunstlikus jääpalees — Prince's Skating Rink. Võistluste korraldus ja eeltööd viidi inglaste poolt väga ladusasti läbi.

Londonis võisteldi ainult iluuisutamises. Meesvõistlustel tuli võitjaks rootslane Ulrich Salchov, praegu rahvusvahelise iluuisutusliidu esimees. Seitsmest osavõtjast omandasid üldse kolm esimest kohta rootslased.

Naisvõistlustel esines viis daami. Esimeseks platseerus mrs. Syers, Inglise, teiseks prl. Rendschmidt, Saksa. Paarisõidus võitsid sakslased prl. Hübber — hra Burger. Paari peetakse üheks paremaks, mis üldse iluuisutuses nähtud.

Ka Belgia korraldas oma olümpiaadi puhul 1920. a. Antwerpenis talivõistlused, nimelt oma suurepärasel jääpaleel, kuid ka neid võistlusi ei ole taliolümpiaadiks ristitud. Iluuisutamises meeste juhtus rabav üllatus, kuna kümnekordne ilma-meister Salchov vast neljandale kohale suutis tulla. Üksmeelselt tunnustati rootslane Grafström esimeseks, norralane Krogh teiseks ja norralane Stixrud kolmandaks. Naisvõistlustes olid võitjad: 1. pr. Juhlin, Rootsi, 2. prl. Norèn, Rootsi, 3. miss Weld, Ameerika. Paarisõidus võitsid soomlased proua ja härra Jakobsonid.

Antwerpenis peeti ka esmakordselt jäähokkei turniir, millest 7 rahvust osa võttis. Ülekaalukalt tuli võitjaks Kanada Ameerika, Tšehhoslovakkia ja Rootsi ees.

1. taliolümpiaad peeti 25. jaanuarist kuni 5. veebruarini 1924. a. Chamonix'is. Kiiruisutus seisis siin esmakordselt võistluskavas. Võistles 31 meest. 500 mtr võitis ameeriklane Jewtra 44,0; 1500 ja 5000 mtr soomlane Thunberg 2.20,8

ja 8.39,0; 10.000 mtr soomlane Skutnabb 18.04,8. Kiiruisutuse üldvõitja oli Thunberg, teine norralane Larsen, kolmas Skutnabb.

Meeste iluuisutuses omandas rootslane Grafström teistkordselt ilmameistri tiitli. Tal seisis punktidega lähedal austerlane Böckl ja schveitslane Gautschi. Naiste iluuisutuses võitis viinlane proua Plank-Szabo (praegu Jarosz-Szabo), teiseks tuli miss Loughran, Ameerika, ja kolmandaks miss Muckelt, Inglise.

Paarisõidus võitsid viinlased prl. Engelmann-Berger, teiseks tulid soomlased abielupaar Jakobsonid ja kolmandaks prl. Joly-Brunet, Prantsuse.

Jäähokkeis tuli võitjaks jälle Kanada, lüües Ameerikat 6:1. Kolmandaks tuli Inglise. Kanada lõi turniir kestvusel 110 väravat, saades vastu ise ainult 3.

Suusatamises 18 km peale võitis Haug, Norra, 1.14.31,4; 2. Grottnumsbraaten, Norra, 1.15.51,0; 3. Niku, Soome, 1.16.26,0. Suusatamises 50 km peale: 1. Haug 3.44.32,0; 2. Stromstad, Norra, 3.46.23,0; 3. Grottnumsbraaten 3.47.46,0. Kombineeritud suusatamises ühes hüpetega võitis Haug, 2. Stromstad, 3. Grottnumsbraaten. Suusahüpetes olid tagajärjed: 1. Thams, Norra, 2. Bonna, Norra, 3. Haug, Norra. Thams hüppas 58,5 mtr, seades selleaegse ilmarekordi.

Peeti veel võistlusi bobsleigh's ja curlingis. Esimeses võitis schveitsi bob ja teises Inglise meeskond.

Eesti esinemine taliolümpiaadil on nüüd kiiruisutajate saatmisega esmakordne.

Jäähokkei.

— Schveitsi meistriks jäähokkeis tuli St. Moritz, lüües finaalis Davosi 4:3.

— Oxfordi üliõpilasmeeskond mängis Davosi esimese garnituuriga 1:1, kuid sai Viinis kunstlikul jääll Wiener Eislauf-Vereinilt 1:9 iüüa. Viinlaste päevakangelane oli Walter Brück, kes neli väravat meisterdas. Teistkordse kohtamisel kaotasid oxfordlased 0:3.

— Praha Slavia lõi Spartat, kes oma ridadest kaks paremat mängijat — Maleceki ja Pusbaueri — kaotanud 4:1. Sparta meeskonnas hiilgas siiski tuntud jalgpallituus Kada.

— Wiener Eislauf-Verein mängis Budapestis sealse parema meeskonnaga 1:1.

— Berliini Sportpalastis lõi Berliner Schlittschuhclub Oxfordi 7:1 ja Cambridge'i 4:1.

— Paul Berlenbach, kel veel hiljuti poolraskekaalu ilmameistri tiitel poksiti, käib kiiresti allamäge. Oma kaotuse järele keskealu ilmameistrile Mickey Walkerile esines ta oma järeletulija Jack Delaney vastu, kes ta 6. roundil k. o. lõi.

Meie kergejõustiku väljavaated Amsterdami olümpiaadiks.

Aastal 1925 tekkis Karl Laursoni kõrvale tuse vastasrindlane kad. Jaanus, kes niihästi 5000 kui 10.000 mtr-is, vaatamata jõulisele kehusele ja stiilipuudusele, kergelt Karlal kannul püsis. Mõlemad koos võisteldes purustasid igal pealetuleval kaitsevää võistlusel k.-vää rekorde, kuni nõrga tervise tõttu 1926/27. a. hooajal oli Jaanus sunnitud pea täiesti harjutustest loobuma. Nüüd on ta end võtnud uuesti kokku ja järjekindla olümpiagrupi saalitreeningu ning korralikkude eluviiside juures tahab Jaanus eelseisval hooajal veel pikis mais kaasa rääkida, mida ka temast loota tahame.

Uut elevust pikamaalaste perre tõi noor Felix Beldinski käesoleva aasta kevadel. 8. aprillil Liival korraldatud kaitseliidu murdmaajooksus esines ta veel Kopli malevkonna all ja tuli siin veel võitjast Paalil 1 mtr. järel olles teiseks, kuid paar nädalat hiljem suutis ta Kalevi poolt korraldatud murdmaajooksus Pirital võita ühtlasi ka Paali. — Aprillikuu lõpul murdmaa esivõistlustel näitas Beldinski end jällegi tublina, tulles teiseks, vaatamata raskele võistlusrajale ja nõrgale füüsilisele konditsioonile. Hoogus algus tõi kaasa võistlusväsimuse, samuti röövis põrutatud jalg suvise edu, kuid juba augustikuul peetud esivõistlustel hakkas Beldinski jälle vormi tõusma ja oli 17./18. sept. Tartu-Tallinna linna-võistlustel oma võimiste tipul. Beldinski paremad saavutused oleksid: 3000 mt. 10.00,9; 5000 — 16.13,6; 10.000 — 35.33,6, mis ühe aasta kestel saavutatudena annavad tunnustuse, et Beldinski on kõigepealt talent jooksus, ning püsivama harjutuse ja kehalise tugevnemise puhul tema võimete nivoo aina tõusul on. Parajad jooksumaad Beldinskil oleksid 3000—10.000 mtr., kuid mitte üle selle. Edasi on vajaline kätetöö viimistlus ja kõhulihaste arendamine, mille saavutamist olümpiagrupid võimlemine kõige otstarbekohaselt täidab.

Omakohase furoori tekitas narvalase Kase esinemine esivõistlustel 10.000 mtr., kus ta Laursonil kuni viimase ringini kannul istudes selle gigantse lõpuspordi juures kapituleeris, näidates aega 34.44,3. Samuti ei ole tema 5000 mtr. aeg, mis k.-vää esivõistlustel näidatud 16.06,2 mitte halb. Jälle kord tõendus, et meil on olemas pikamaajooksuks inimmaterjali.

Järjekindlalt on arenenud ka politsei suurjooksja Oskar Ertis, kes nõrgale kehaehitusele ja raskele politseiteenistusele vaatamata on valinud oma lemmikmaadeks raskemad jooksumaad, võib ütelda, et alles 20 km-ist alates, mil tal Eesti re-

kord 1.16.02,0, Ertis end tunneb olema kodus, ka 5.000 (16.57,6) ja 10.000 (35.23,9) mtr-is on ta esinenud võrdlemisi edukalt, püüdes meister-võistlustel kindlalt kolmandail kohtil. Praegust olümpia kandidaate maratonijooksus, ning tema nime juure pöörame veel tagasi.

Lubavamaid mehi on veel narvalane Arhipov, kelle saavutused käesoleval hooajal on olnud 3000 — 9.45,5 ja 5000 — 16.32,8.

Noor tartlane Laas on praegu veel alles otsimisajajärgus. Toonitan seda vaid seepärast, et paari aasta kestel olen näinud Laasi osa võtmas isegi 100 mtr. jooksus kui ka maratonis (!). Kontrast on siin täiuslikum, on ju soovivat ka pikamaajooksjatele kiirust arendada, samuti omandada pikka sammu just sprintimise teel, kuid innuga võistelda ühel võistlusel 400, 5000 ja 1500 mtr., pealegi ühel päeval, toob esile sarnase paratamatuse, et loetletud võistlusmaadel areneb sarnane lonkav tempo, kus 400 mtr. lõppu jookstakse 5000 mtri kiirusel ja 5000 mtrit alustatakse 400 mtri tempoga, ning poolel jooksumaal katkestatakse jooks. Ei taha siin ainuüksi sugugi Laasile teha etteheiteid, vaid seda rohkem Tartu vanemale sportlaskonnale, kes nähes Laasi võimeid kevadel (eriti murdmaajooksus, kus selgus, et temal tõesti poolpikil mail on andi) ei instrueeri küllalt intensiivselt noori algajaid, pidades seejuures silmas, et pikad maad Tartu hellamaks kohaks on.

Pikkadel maadel on veel rida matadore, kellest ei saa minna vaikides mööda; tuleb kahetseda nende tagasitõmbumist ja loota näha jälle kord esivõistlustel 16—21 osavõtjat 5000 ja 10.000 mtris, nagu seda veel aastatel 1921, 1922, 1923, 1925 oli. Need mehed on tartlane Rütteil, Rebas (Tall. Kalev), jalgpallimängijad Birkentak ja Tomingas, narvalane Hermann ja Kallmann (Tallinna Kalev).

On tõsi, et pikil mail üksikute saavutused tõusnud on — kuid tagavaravägi on kokku kuivanud, värsketel jõudude juurevool on minimaalne tagasitõmbunute kõrval. Sellest ka nähtus, et esivõistlustel hädavaevalt 6 meest stardib ja heal õnnel neli lõpetab. Siin tuleks seltsidel ja Ekraveliidul olukorda reguleerida, kas korraldada murdmaa-esivõistlusi kevadel kahes klassis — algajatele ja vanadele, samuti välja anda pikkadel maadel, vastavalt alade raskusele, väärilised auhinnad. On ju ümberlõkkamata tõde, et auhinnal kandev osa on rääkida võistlejate ergutamiseks.

(Järgneb.)

J. T.—dt.

Olümpiaadi ümber.

(4. lhk. järg)

— 300 prantslast olevat Prantsuse olümpia komitee otsustanud olümpia-mängudele saata. St. Moritzisse läkitatavat 2 kiiruisutajat, 2 iluuisutajat, 16 suusatajat, 12 jäähokkeimeest ja 3 bobsleighsõitjat, Amsterdami 60 kergesportlast, 30 ujujat, 23 sõudjat, 22 jalgpallimeest, 16 turnijat, 15 hokkeimängijat, 13 maadlejat, 12 purjetajat, samapalju vehklejaid ja rattasõitjaid, 9 ratsutajat, 8 poksijat ja 40 naisvõistlejat.

— Hispaania olümpia komitee on otsustanud olümpiaadile saata: 23 hokkeimängijat, 28 jalgpallimeest, 26 ujujat, 22 vehklejat, 1 maadleja, 14 purjetajat, 7 rattasõitjat, 14 kergesportlast, 14 sõudjat, 13 poksijat ja 13 ratsutajat.

— Hollandi parlament on Hollandi sõjaväelaste ettevalmistamiseks olümpiaadi vastu määranud 13.000 guldenit. Eriti tahetakse võistlustel Hollandi ohvitseri näha.

— Jaapan saadab olümpiaadile 37 võistlejat. St. Moritzi taliolümpiaadil esineb 5 suusatajat, kes treeninguks juba Schveitsi on jõudnud. Peale nende tuleb suveks Jaapanist 12 kergesportlast, 8 ujujat, 5 sõudjat, 3 tennismängijat, mõned poksijad ja ratsutajad.

— Poola valitsus on määranud olümpiaadist osavõtuks 300.000 slotti. Välisministeerium on omaltpoolt St. Moritzi võistlustest osavõtuks määranud 80.000 slotti.

— Soome olümpiasuusatajad, 15 meest, on koondatud valmistuslaagrisse Rovaniemisse, kus nad ühiselt harjutavad, massaashi saavad ja ka oma ülespidamiseks metsatööd teevad. Esimestel katsevõistlustel seal näidati järgmisi paremaid tagajärgi: 18 km—1. M.Lappalainen 1.12.16,8; 2. A. Paananen 1.12.33,5; 3. E. Penttilä 1.13.36,2. 36 km—1.V.Saarinen 2.41.53,4; 2. Lappalainen 2.42.54,6; 3. V. Mattila 2.42.56,6.

Olümpiaadi piletid eelmüügil.

Olümpiaadi korraldava komitee poolt on pääsetähed maahokkei (17.—26. maini) ja jalgpalli (27. maist kuni 17. juunini) turniirile eelmüügile lastud. Pääsetähed on terve turniiri kohta ja edasiandmise õigusega. Jalgpalliturniiri pääsetähtede hinnad on: kaetud isteplatsid au- ja maratonitribüünil 75—50 guldenit (1 gulden umbes 150 Emk.), katmata isteplatsid 35—20 guldenit ja katmata seisuplatsid 10 guldenit. Üldse on kasutada 35.000 pealtvaataja kohta Amsterdami staadionis, millest 10.000 võistlejatele reserveeritakse.

Helene Wills, Ameerika, ei ole mitte ainult maailma suurimaid tennismängijaid, vaid ka kurnimaid naisi.

Euroopa jalgpallimeeskond.

Fifa kongressi puhul möödunud kevadel Helsingis tõsteti üles mõte korraldada jalgpallivõistlust Inglismaa — Euroopa kontinent. Kui see mäng pidamisele tuleks, moodustaks Euroopa kontinendi meeskonna Austria liidukapten Hugo Meisl, kes sel puhul järgmiste meeste hulgas valiks: väravavaht Zamora (Hispaania), Planicka (Tsheehhoslovakkia), Franzl (Austria), Platko (Ungari); kaitsjad: Caligari (Itaalia), Blum (Austria), Perner (Tsheehhoslov.), Rainer (Austria), dr. Svaertenbroeck (Belgia), Fogl 2. (Ungari); äärepoolkaitsjad: Kolenaty (Tsch.), Hajny (Tsch.), Samitier (Hispaania); keskpoolkaitsjad: Kada (Tsch.), Hoffmann (Austria), Bukovi (Ungari); paremäär: Ellis (Belgia), Piera (Hispaania), Ströck (Ungari); paremsisemine: Konrad 2. (Ung.), Takacs 2. (Ung.), Rydell (Rootsi), Braine (Belgia); kesktormaja: Orth (Ungari), F. Johannson (Rootsi), Pöttinger (Saksa), Libonatti (Itaalia); vasaksisemine: Silny (Tsch.), Schall (Austria), Hirzer (Ung.); vasakäär: Levratto (Itaalia), Wessely (Austria), Kohut (Ungari).

Loren Murchison †

Enne jõulut suri Ameerikas veremürgituse Loren Murchison, maailma kuulsaimad sprintereid. Ta oli 29 a. vana. Eriti kuulus oli ta kiire start, mille tõttu ta oli võitmatu mees sisevõistlustel kuni 100 meetrini. Teine eriala oli tal teatejooks, kus ta haruldast taipu eriti kurvetel jooksmisel näitas. Nii Antverpeni kuni Pariisi olümpiaadil jäi Murchison 100 mtr finaalis kuuendaks. 1923. a. oli ta Ameerika meistri 100 ja 220 yardis.

Nais- ja meesujuja võistlemas.

Hollandlanna prl. den Turk, kel ilmarekord 100 mtr. seliliujumises, võistles hiljuti Hollandi meesmeisteri Colruyt'iga sel maal. Meestschampion tuli küll võitjaks, kuid kaotaja saavutus väärrib kaugelt suuremat tähelepanu. Ajad olid vastavalt 1.22,0 ja 1.26,0.

Arsti ja võimlemisõpetaja koostöö.

Dr. Schnelli järgi Sergy Bachman.

(Järg.)

Sinna juure kuulub perioodiline õpilaste läbivaatamine sama arsti poolt. Väga soovitatav oleks, kui üksikõpilased vaadatakse läbi ka võimlemisõpetuses eneses. Õpetajal nõuab see aga laialdast bioloogilist eelteadmist ja üksikõpilase põhjalikku tundmist. Üksikõpilase põhjalik tundmine on aga õpetajale siis võimalik, kui ta on arstiga selle üle mõtteid vahetanud, arsti arvamisi haiguse leidmise korral küsinud jne. Niimoodi arstiga keskustledes laiendab õpetaja oma hügieenilisi teadmisi. Ühtlasi annab ta ka arstile teateid ja otsusi selle üle, mis ta oma koolipraktikas vaatluste ja tähelepanekute abil kogunud. Neid vajab arst väga, et võimlemise mõju vastutavalt ja julgelt võiks põhjendada. Arstlikust küljest tähendab see püsivat saavutust, sagedast kooli järelvaatust ja nõudmist, mis seltskondlikkude ehk riiklikkude kooliarstide poolt täide viiakse.

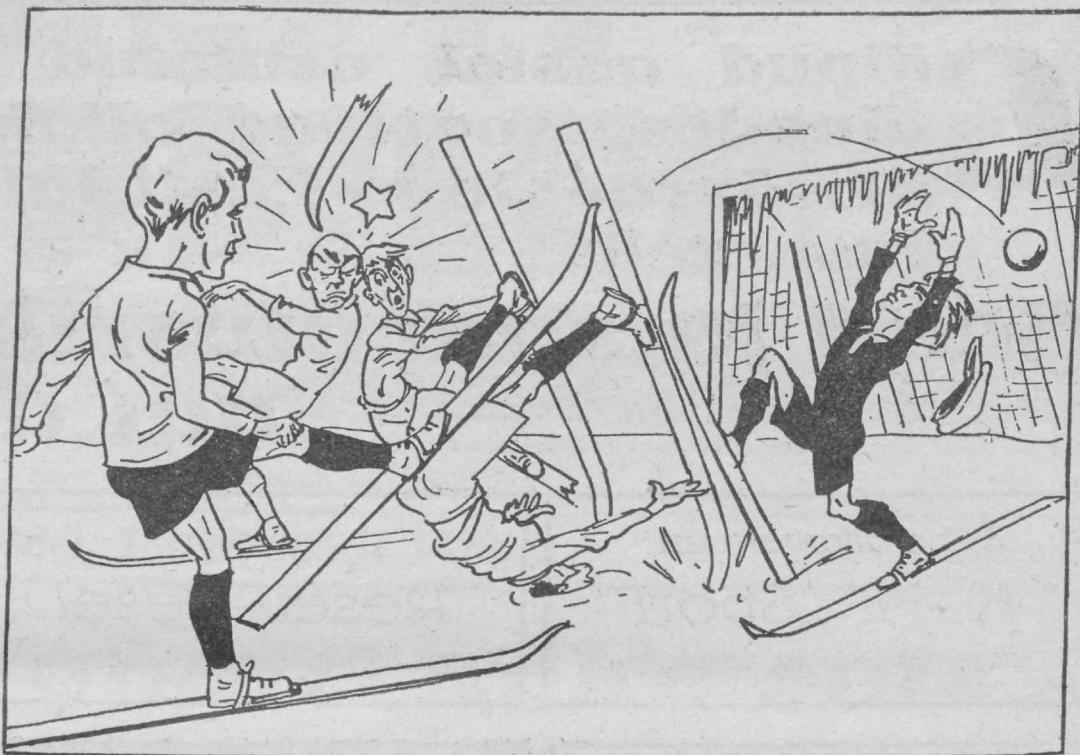
Võib öelda, et see on väga rõõmustav nähe, et praegu kõigis suuremais linnades nõutakse õpilaselt, kes võimlemisest vabastada tahab, kooliarsti poolt vastavat tunnistust; ei lepita enam majaarsti tunnistusega. Vaatekoha ja lugupidamise kõrval koolinõuete vastu on kooliarsti instantsi sisseseadmisel veel see suur tähtsus, et ta võib kõrvaldada sagedased õpilaste vabastamised võimlemisest. Kõige paremal juhul võib ta kaotada võimlemisest vabastamise täielikult. See on aga muidugi ainult siis läbi viidav, kui kool vastab nimetatud nõuetele, ja kui arstile usaldatakse küsimused võimlemisõpetuse väljakujundamisest ja edasiarendamisest. Kooliarsti mõõduandev seisukoht igaks vabastamise juhtumiseks ja kohusekohane ala ettevalmistus kehaharjutusis kui eeltingimus kooliarstiinstantsi sisseseadmiseks on sealjuures tingimatu nõuded. Siis saavad, nagu Halles praegu läbi viidud, võimlemisest vabastamise juhused harvadeks erandilisteks näheteks. Ja kui on just vabastamiseks sundivad põhjused, siis sündigu vabastamine lühikeseks ajaks. See on mõeldud esiteks järelevaatamiseks, prooviks, kunagi ei tohi see aga olla kohe võimlemisest vabastamine absoluutselt. Püüe vabade õhtupoolikute järele tiivustab õpilasi haiguse tekitamisele imestamisväärselt. Õpilased tunnevad varsti tembud ja vembud, vead ja hädad, mille tõttu nad võimlemisest vabastatakse.

Ja kui siis võimlemisest vabastatud õpilased väljas mõnusalts jalgpalli taovad, ronivad, hüppavad, kaklevad ja lärmitsevad, siis ei ole see esiteks õpilastele enestele kõige meeldivaks tunnuseks, õpilane tunneb end ikka alati süüdlasena, petisena, kuna arstile ei ole see koguniste sõbralik tunnistus. On kindel, et kui meie osa õpilasi mõnedest võimlemisharjutusist mõneks ajaks vabastame, et siis tulevad mitmesugused raskused vahetevahel õpetamises ette. Seda tuleb karta harilikult siis, kui suurem osa õpilasi on kas üldse võimlemisest vabastatud ehk jälle raskemast harjutusist. Niisugune olukord ei tohi terava kriitika juures ette tulla.

Olgu mõned märked eraldi toimimise jaoks kui näited: Nõrkus, nõndanimetatud alatoitlus ja verevaesus ei või mingil tingimisel olla võimlemisest vabastamise mõjuvaks põhjuseks. Siin võiks veel võimlemine koguni appi tulla ja olla väga soodus ja mõjuv abinõu nimetatud haiguste arstimiseks, nende vastu võitlemiseks. Ka mitteaktiivsete tiisikusvormide juures võib õpetaja seda läbi viia, et ta seab kogu grupi õpilasi, keda muidu tuleks võimlemisharjutusist kõrvaldada. Niimoodi selle eragrupiga tunnusatud ja kohaste meetodite järele neid harjutades võivad needki lõppede lõpuks kehaliste harjutuste läbi palju võita. Raskemate südamehaiguste puhul on ainult orgaanide seisukord, mis meid iseäranis individuaalseks lahutamiseks sunnib.

Puhtnärvilised ehk verevaesusel põhjenevad teisedid nagu üldse sagedased ja tähtsuseta väikesed ebareeglipärasused südametegevuses väärivad vaevalt pikemat tähelepanu. Kestva vabastamise põhjusteks jäävad ikka verehaigus, langetõbi, krooniline neerupõletik, ehk raskemad, parandamatud, iseäranis külgesündinud südamerikked ja täielik kopsutiisikus. Vabastamine mõneks ajaks on kõigi ähvardavate haiguste ja põletikkude vastu väga kosutav ja tarvilik, nagu paranemisaeg luule, musklikele ja liikmivigastusile ja operatsioonile puhkamine väga tarvilik on. Siin kujuneb arsti ja õpetaja suhe vastupidiseks. Õpetaja saab aitajaks, kuna arst peab määrama kindlaks üldise kasu ja nõudmised järelevaatluste põhjal ja tegema otsused järele mõtlematult tarvituselevõetud harjutusviiside üle. Sellega laiendatakse ühtlasi ka põhilist

Jõuluaegne jalgpall.

Tänavune lumerohke tali teeb suuri raskusi jalgpalli esivõistluste korraldajatele läbiviimisele Kesk-Euroopas. Viini karrikaturist soovib otstarbekohasuse mõttes suuski kasutamisele võtta.

— Praha DFC võistles pühade ajal Saksamaal. Ta võitis Düsseldorfit Turu 7:2 (5:2), kuid suutis Dortmundi Alemaniaga ainult viigi 3:3 mängida.

— Entente Parisienne'i nime all esinev Pariisi seltside kombineeritud meeskond

mängis Mühlheimis (Ruhr) sealse Spielvereiniga 2:2, kuid sai Düsseldorfit Fortunalt peksa 2:6 (1:0).

— Praha Slavia külastas Fürthi ja sai 20.000 pealtvaataja ees Saksa finalistilt 2:0 lütia.

võimlemisstihti, sest koolis headel tingimustel saanud kogemused on kasutatavad ka täisealiste juures kõigis spordihinguis.

Jääb õpetaja tavalises võimlemisõpetuses veel nii lähedase koostöö juures meetodiliselt ja õppekava kohaselt üksipäini juhtijaks ja paneb ta tähele arsti asjatundlikku juhustat üldises ja isiklikus piiramises, vanemate järelevalvet nõutud korralduste kui ka pingutuste üle ja harjutusmaterjali bioloogiliselt vaatekohalt, siis ei muutu olukord mitte ainult mustervõimlejate juures, vaid märksa ka neis gruppides, mis koondatud tervisliste iseäralduste põhjusel.

Suurem jagu erigruppide tööst nimetatakse „ortopeediline koolivõimlemine“. Sellel võimlemisel on erisugune siht. Siin taotletakse nimelt mõju ortopeedilisel alal iseäralise meetodika läbi ebanormaalsele õpilastele.

Seesugune võimlemisviis seisab arsti poolt läbi viidud käsitluste ja tavalise võimlemisõpetuse vahel. Siin on arsti kohus otsustada, kas võimlemine üldse kahju ei too sõjakorrale kutsutud haiguste läbi, ehk kas teiselt poolt jälle haigus nii tähtsusetu on, et üldse suuremat tähelepanu ei vääri. Pigemini peab ta siin nii kaugele minema, et võtab oma vaatluse alla kogu võimlemiskava, valvab selle läbiviimise järele ja otsustab, kas üldse selline kursus küllaldast vastutust kanda võib. Oludekohane lihtsuse mehaanilises sihitaotluses lubab arstile tähelepanemata jätta põhilised liigutusvormid ja teda sellel alal iseseisvalt loov olla. Aga päris ühekülgse võimlemismõtte piiramise juures puhtortopeedilises sihis on ikka õpetaja palju kaaluvam isik kui see tehniliselt kindlamõõduliste arstiteadusliste tõenduste väljendusorgan. Ainult siis on võimalik ortopeedilist võimlemist ta nime vääriliseks teha, kui õpetaja, kel hea pedagoogiline and ja põhjalikud kogemused, üldisest võimlemisõpetusest üle võtab alles vaevalt suurest laastust löödud arstiteaduslikud uurimused ja nõudmised. Siin peab ütleva, et arsti ja õpetaja vastastikkune süvenemine, läbitungimine, peab olema täiesti põhjalik ja usaldusrikas. Ei tohi siin olla mingisuguseid teravaid piire. Ei ole ka tähtsusetu nimetada, et õpetaja hoolsus ka tunduvat mõju avaldab arstlis-ortopeedilise mõõdupuu arenemisele. Praegusa arstil pole mitte väga palju rõõmu sisemise kaasakiskuvusega tehtud liigutusist, mis läbi ja läbi kunstlikud. Ta teab oma sportlikkude kogemusest läbi, et rahuldava liigutusvaliku juures on võimalik kõige paremini saavutada ortopeedilise-terapötilist stihti. (Järgneb.)

— Rigoulot tõukas Pariisis hiljuti kahega 176,5 kg, mis ilmarekord. Uus tõstatäht bulgaarlane B o s e f rebis kahega poolraskekaalus 109 kg, mis samuti uus ilmarekord.

— Prantsuse tennismeistrid Borotra, Brugnon ja Boussu viibivad Ameerikas võistlusreisil. Filadelfias löi Tilden Borotrat 7:5, 6:4 ja võitis paaris Williamsoniga Borotra—Boussut 7:5, 6:4. Brugnon sai Ameerikas elavalt hispaanlaselt Alonsolt 12:10, 3:6, 6:1 lüüa.

— St. Moritzi hüppemäel olid teisel jõulupühal võistlused, kus Trojani suuskadel 64 meetrit läbi õhu lendas. Maandumisel komistas hüppaja. 63-meetrilise hüppe aga suutis ta täiesti puhtalt sooritada.

— Jõuluujumisel Pariisis võitis hollandlane Vos, kes läbi Pariisi Seinel ujus 2 tunni 15 minutiga.

— Madison Guarden Club, mida 600 miljoni klubi nimetatakse, andis teada, et 4. jaanuaril panketi korraldab, millest kõik Ameerika meistrid osa võtavad. Oma nõusoleku panketile ilmutamiseks on annud juba Bill Tilden, Johnny Weissmüller, polotäht Davereux Milburn, Gene Tunney ja Babe Ruth. Laud on kaetud 500 sportlasele. Panketti juhatavad terasekuningas Charles M. Schwab ja New Yorgi linnaapea James Walker.

— Neeger Hubbardi ilmarekordi 7.98 ei kinnitanud teatavasti Ameerika spordiliit. Selle koosolekul viibis ka Hubbard. Hubbard käib praegu karkudel, kuna ta oma jalasoone on venitanud. Ta palus ja manges karkudel kepsledes spordiliidu liikmeid, et need tema rekordi kinnitaksid, kuna tal enam lootusi ei olevat jala praeguse tervise juures rekordi parandamiseks.

— Jääpalli sõprusvõistlustel Soomes löi Kiffen HPS'i 14:1 (4:0) ja HJK IFK't 6:2 (1:2).

— Üleilmist üliõpilaste taliolümpiaadi olevat kavatsus lähemal ajal Rooma võistluste eeskujul korraldada. Osavõtu nõusoleku on annud Prantsus, Lõuna-Slaavi, Luksemburg, Austria, Poola, Ungari, Tschehhoslovakkia ja Schweits.

— Euroopa meistrid elukutselisteks. Lühikese aja jokosul on ka kolm tänavust poksi-euroopa-meistrit elukutselisteks hakanud: norralane Edgar Christensen (keskkaal), sakslane Heinrich Müller (poolraskekaal) ja rootslane Nils Ramm (raskekaal). Rammil seisab esimese tuleproovina Stokholmis kohtamine Hans Breitensträteriga.

— Võidukäimisel ümber Pariisi (20 km) võitis Dacqui 1 t. 40 m. 33 s. Cambrai ees, kes temast 500 mtr maha jäi.

Läinud aastal osutatud usalduse eest tänades, soovivad allakirjutanud oma ärisõpradele ja Eesti laialdasele sportlasperele

head ja saavutusriikast uuf aastat 1928.

Sporditarvete äri

K.-M. „Sport“

Tallinn, Narva mnf. 19, kõnekr. 23-00

Spordiäri

Resev-Resel

Tallinn, Toompüestee 19, kõnekr. 20-19

Doodi ja traatvõrgu tehhas

Eduard Möllerson

Kopli tän. 10, kõnekr. 26-70

Sfokoladi vabrik

„Kave“

U. Roosikrantsi t. 8-a, kõnekr. 11-38

Raua- ja terasriistade äri

B. Rosenholm

Pika ja Rafaskaevu nurgal 2
kõnekr. 31-00

Küünlatehhas

„Stearin“

G. Raukas

Väike Tartu m. 10, kõnekr. 28-93 ja 47

Märkide eritööstus

Roman Tavast

U. Roosikrantsi 3, kõnekr. 25-79

Trikoo- ja sukavabrik

Oskar Kilgas

Prii tän. nr. 8, kõnekr. 2-23

Võõrastemajad

**„Kuld Lõvi“
„Petersburg“**

Lier & Rossbaum

Tallinn,

Viru tän. nr. 7   Kõnekr. 27-34

O.-ü. Systema

Raekoja plats 5

Tallinn   Kõnekr. 709

Kulla- ja kellasepa äri

R. Lange

Raekoja nr. 5, kõnekr. nr. 31-20

Kr. Saar & Ko.

Jalgrattad

Tallinnas, Estonia püestee 27
kõnekr. 26-69

Naisterahva ja meesterahva
juukseööstus

**Granberg,
omanik J. Tschipan**

Tallinn, Lai t. 7, kõnekr. 20-12

Gerh. E. Reichelt

Jalgrattad, Dunlop-kummid,
elektri- ja raadiotarbed

Tallinn, Pikk 19   Tel. 31-25

Muusika tarviduste kauplus

Eugen Brandt

Tallinn, Pikk tän. nr. 29. Postk. nr. 91

Terasriistade kauplus

Georg Meyer

Pikk t. 11   Kõnekr. 304

Kullasepa töököda

H. Raadus & P. Osipov

Müürivahe 22

Osaühisus „Esto“, Tallinnas, Pikk t. 47

Kõnekr. 10-02